

Kunnskapsdepartementet  
Postboks 8119 Dep  
0032 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.:  
2010/54/KKV

Narvik,  
22.04.2010

## **HØRING - rapport fra utvalget for utredning av samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon i høyskolesektoren i Nordland (Nordlandsutvalget)**

Høgskolen i Narvik avgir med dette sin høringsuttalelse til "Ta hele Nordland i bruk" jf. høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet datert 16. februar.

### ***Innledning***

Høgskolen i Narvik (HiN) har tidligere gitt innspill til utvalgets arbeid på forespørsel fra utvalget. Dette innspillet er vedlagt i utredningen.

HiN vil innledningsvis berømme Nordland Fylkeskommune (NFK) sitt engasjement for høyere utdanning i Nordland. Høyere utdanning er ikke et fylkeskommunalt ansvar, men fylket har i sine strategier lagt til grunn at kompetansenivået i fylket er avgjørende for den videre samfunnsmessige og industrielle utvikling. NFK er en betydelig tilrettelegger og finansiell bidragsyter for høyere utdanning i fylket, noe som vitner om en vilje til å samarbeide med høyskolene for å realisere sine målsetninger innen utdanning og forskning. HiN har følgelig ingen innsigelser til at en fylkeskommune engasjerer seg i høyere utdanning og mener fylkets initiativ for å få i gang en utredning om høyere utdanning er legitim.

Med dette som utgangspunkt har høgskolen i Narvik følgende kommentarer til utredningen:

### ***Mandatet***

Nordlandsutvalgets arbeid er forankret i følgende mandat:

*Det overordnede målet med utredningen er å utrede hvordan struktur, samhandling og arbeidsdeling i høyskolesektoren i Nordland best kan sikre at regionen har et attraktivt høyskoletilbud preget av effektiv ressursutnyttelse og høy faglig kvalitet.  
I dette skal det fokuseres på forhold som sikrer fortsatt vekstkraft og positiv utvikling i Nordland fylke:*

- Høyne utdanningsnivået i Nordland, og sikre at unge bosetter seg i fylket
- Gjøre Nordland mer attraktivt både for studenter og ansatte
- Være et konkurransedyktig utdanningsfylke
- Sikre tilgang på internasjonalt, nasjonalt og regionalt forankret forskning

HiN mener at mandatet peker på helt sentrale utfordringer for landsdelen som er viktig å få belyst. Imidlertid mener HiN at det er en betydelig svakhet at utredningen ikke har et perspektiv ut over Nordland fylke. Dette gir sterke begrensninger for å finne gode løsninger på de kompetansemessige utfordringene som Nordland Fylke har. HiN oppfatter sin "samfunnskontrakt" til å være:

- Landsdelsansvar innenfor klassiske ingeniørdisipliner og master utdanninger innen teknologi.
- Et regionalt ansvar for sykepleierutdanning (inkl. evu), økonomi og PPU.

Hvis teknologiske utdanninger med de rekrutteringsmessige utfordringene slike utdanninger har skal ha bærekraft, må HiN rekruttere fra hele landsdelen. I tillegg er nasjonal og internasjonal rekruttering vesentlig, særlig for utdanningene på master- og PhD nivå.

HiN ser følgelig med bekymring på at en slik tilnærming til problemstillingene kan bidra til deling av landsdelen i to regioner. En slik todeling kan føre til utvikling av tydelige interessesfærer i henholdsvis Troms/Finnmark og Nordland som begrenser institusjonenes strategiske muligheter. En slik utvikling kan føre til en uhensiktsmessig konkurranse som kan ramme den faglige virksomheten i Narvik hardt.

HiN mener utredningens tematiske innhold er svært relevant, men at utredningen også burde omhandle resten av landsdelen.

### **Utfordringsbildet**

HiN deler utvalgets bekymring for kompetansenivået i fylket og mener at en god utvikling av universitets- og høyskolesektoren er avgjørende for å løse disse. HiN ønsker å være en del av løsningen gjennom videre satsing på fleksible og nettbaserte utdanningstilbud og videre utvikling av fagmiljøet i Narvik.

HiN vil imidlertid peke på at utfordringene i Nordland ikke skiller seg vesentlig ut i forhold til andre deler av Nord-Norge. Med sitt landsdelsmandat innen teknologi og regionale mandat innenfor helse, vil HiN igjen minne om at institusjonen befinner seg på fylkesgrensen og har medansvar for kompetanseutfordringene i nabofylkene.

HiN vil også understreke viktigheten av å styrke forskningen som base for all faglig virksomhet – inkludert de desentraliserte utdanningene. HiN har hatt en bra utvikling i sin forskning (flestepublikasjonspoeng per ansatt blant høyskolene i Nord Norge), og vil fokusere på en videre utvikling av forskningen for å fylle sin rolle jf. dette utfordringsbildet.

HiN vil også påpeke utfordringer knyttet til frafall fra videregående skole. Det er helt vesentlig at fullføringsgraden økes for at rekrutteringsgrunnlaget til høyere utdanning i Nordland styrkes.

### ***Distribuerte/desentraliserte utdanninger***

HiN har etablert en strategi om nettbasert ingeniørutdanning som er under implementering. Denne innebærer en kombinasjon av nettbasert undervisning, samlinger i Narvik og lokal oppfølging av studentene (studieverksted). HiN vil understreke at landskapet rundt lokale samarbeidspartnere er broket, og en ryddig av strukturen rundt lokale tilrettelegger vil være svært nyttig. HiN støtter derfor forslaget om etablering av studiesentre som lokale tilretteleggere av distribuerte utdanninger. Hvis disse kan ha en grunnfinansiering, vil arbeidet med å etablere distribuerte utdanninger få betydelig bedre livsvilkår.

Helgeland fokuseres særlig i rapporten. HiN ser klart utfordringene i denne industritunge regionen. På utdanningssiden ønsker HiN å satse på desentraliserte utdanningstilbud i denne regionen. HiN vil imidlertid peke på den naturlige konkurransen som vil være i denne regionen både fra Høgskolen i Sør-Trøndelag og NTNU innenfor teknologiske fag. Tradisjonelt går samhandlingen i denne regionen sørover og ikke nordover – særlig på grunn av at samferdselen er betydelig bedre utviklet mot Trøndelag enn mot fylkets nordlige deler.

HiN vil understreke at distribuerte utdanninger først og fremst bør rettes mot voksne og bofaste studenter som ikke har mulighet til å flytte til et lærested. Dette gjelder både for teknologiske og helsefaglige utdanninger, men også for etter- og videreutdanninger.

HiN ønsker å etablere en permanent tilstedeværelse på Helgeland for å styrke samarbeidet med industrien i denne regionen. Vi vil ha en målsetning om å legge et godt grunnlag både for utdanning og forskning. Blant annet finnes potensial for EU og NFR finansiering for industrielt orientert forskningsprosjekter som kan inkludere såkalte ”næringsstipendiater”.

### ***Koordinering og arbeidsdeling***

HiN mener at tiltak som bidrar til samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK) er meget viktig. Sektoren generelt og landsdelen spesielt vil være tjent komplementære aktiviteter snarere en konkurrerende aktiviteter. Høgskolene har blitt mer akademisk orientert og universitetene mer orientert mot profesjonsutdanninger. Dette har skapt en konkurransearena om studenter, ansatte og forskningsmidler som er relativt ny. Skal den faglige virksomheten ved institusjonene ha en sunn utvikling framover, må det etableres et hensiktsmessig faglig samarbeid og strukturer som regulerer konkurransen for å unngå at institusjonene blir spilt opp mot hverandre.

Sett fra HiN sitt ståsted er SAK i Nordland relativt uproblematisk, da HiN ikke har direkte konkurranse fra de andre nordlandsinstitusjonene i fylket innenfor teknologi. Konkurransen som særlig gjør seg gjeldende i Nordland (særlig fra Salten og sørover) er fra NTNU og Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Helsefag, økonomi og PPU forstås som regionale utdanninger og fungerer således komplementært til Bodø og Nesna. HiN ser at det her vil være muligheter for tettere faglig samarbeid enten med Bodø/Nesna eller Tromsø. HiN ser mulige faglige

samarbeid i skjæringen mellom teknologi og økonomi med Høgskolen i Bodø, og har etablering av en MBA innen økonomi og teknologiledelse på dagsorden.

HiN vil understreke at samarbeidet innenfor sykepleierutdanningen er etablert innenfor UNN sin sykehusstruktur. Sykehuset i Narvik, som HiN har sine praksisplasser hos, er en del av UNN. UNN har på sin side et tett faglig samarbeid med Universitetet i Tromsø. HiN ser følgelig med uro på å være en del av en institusjon som har sine helsefaglige utdanninger orientert rundt Nordlandssykehuset og ikke UNN.

HiN vil samarbeide med de andre institusjonene i Nordland både på utdanningssiden og forskningssiden hvor dette er faglig naturlig. Vi vil imidlertid peke på at HiN sitt SAK arbeid både i volum og strategisk særlig vil måtte rette seg mot Universitetet i Tromsø. HiN formulerte følgende i sin foreløpige kommentar til utvalget:

*"HiN sitt "SAK-arbeid" må i hovedsak gå nordover da det er der HiN har flest faglige berøringspunkt og potensialet for faglig samarbeid og evt. konkurranse er størst."*

Høgskolen i Narvik vil understreke dette poenget – og mener en løsning for landsdelen som ikke inkluderer Universitetet i Tromsø er en ufullstendig løsning. HiN har allerede et godt forskningssamarbeid med Universitetet i Tromsø innenfor flere felt i realfag og teknolog. HiN vil også peke på samarbeidet med NORUT konsernet med eierskap fra Universitetet i Tromsø.

### **Organisatoriske løsninger**

HiN mener at en felles institusjon i hele landsdelen vil være den beste løsningen på sikt. Dette vil gi en institusjon med betydelig størrelse og strategisk kapasitet. En slik institusjon vil ha over 18000 studenter, mer enn 3500 ansatte og et KD bevilgning på over 2,7 milliarder. Gjennom ett felles styre vil et samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon måtte gjennomføres mellom de ulike fagmiljøene. En slik institusjon vil ha forutsetninger for å etablere fagmiljøer med en tilstrekkelig dybde og bredde. En utfordring ligger i at et slikt universitet ville ha mange campuser og studiesentra, og en ny type flercampusbasert organisasjon må utvikles. Et større universitet i landsdelen ville ha bedre muligheter for å håndtere dette enn to mindre. Et samlet nordnorsk universitet kunne til og med ha profilert seg som en desentralisert enhet og brukt større ressurser på å få dette til å fungere og til å holde en tilstrekkelig høy kvalitet i alle ledd.

HiN mener videre at en slik institusjon vil ha muligheter for spennende synergier mellom fagmiljøene som vil være bedre rustet til å utvikle sin utdanningsportefølje i forhold til landsdelens utfordringsbilde. Særlig vil vi legge vekt på de mange "mellomrom" mellom fag der spennende nye kombinasjoner kan oppstå og der både ny kunnskap og nye næringsmuligheter kan skapes. Dette vil både være lettere med et større samlet universitet og det vil oppstå langt flere mellomrom og dermed muligheter. HiN ser derfor ikke en fusjon bare i Nordland som et levedyktig alternativ på lengre sikt. Kombinasjonen HiN, HiNe og HiBo blir etter vårt skjønn for skjør og begrenset til virkelig å kunne løfte de utfordringene landsdelen står overfor.

Når dette er sagt, ønsker HiN et tettere samarbeid i sektoren generelt og i landsdelen spesielt velkommen. HiN ønsker å samarbeide både nordover og sørover for å få til best mulig løsninger for industrien, samfunnet og befolkningen i landsdelen. Inntil en

løsning for hele landsdelen foreligger, mener vi at HiN best kan ivareta sin rolle som selvstendig institusjon.

Utredningen utfordrer HiN på forhold rundt distribuert utdanning som tas til etterretning og flyttes høyt på HiN sin agenda. Vi tolker imidlertid ikke utredningen dit hen at HiN skal avvikle sitt arbeid i Alta og i Hammerfest, men snarere slik at vi i tillegg bør styrke vårt arbeid i Nordland generelt og mot helgelandsregionen spesielt. Dette vil vi gjerne gjøre i samarbeid med de andre institusjonene så langt våre ressurser bærer.

Med hilsen

Arne Erik Holdø  
Rektor

Kjetil Kvalsvik  
Administrasjonsdirektør